Din cele ce am văzut, am auzit și m-au pus pe gînduri

Mărturisește Vadim MALAHOV, referent la consiliul Uniunii Frăției Ortodoxe din Moscova

(Continuare. Începutul în nr. nr. 72, 73, 74, 75 din 30 mai, 2, 3 și 4 iunie 1992).

DE UNDE LUAȚI ARME? COLEA, DIN DEPOZIT...

Referindu-ne la tema războiului, nu putem să nu punem întrebarea: cine și cu ce mijloace luptă? Citind corespondențele despre conflict, publicate la Tiraspol sau la Moscova, observăm că dintr-o publicație în alta se vehiculează stereotipuri, devenite deja stabile și parcă de la sine înțelese, precum că poliția mult prevalează numeric asupra «gardiștilor», că Moldova primește mereu ajutor militar din România, că forțele armate ale Moldovei sînt arhiînzestrate cu muniții de proveniență română ș.a. I-aș întreba pe cei ce răspîndesc asemenea zvonuri: ați asistat măcar o dată la transmiterea acestui armament, ați controlat în ce mod poliția moldavă este înarmată pînă în dinți? Eu personal am văzut la polițiști și voluntari numai arme și tehnică de producție sovietică. Moldova își creează propria armată și, bineînțeles, o parte din munițiile fostei Armate Sovietice trece la dispoziția ei.

Bate la ochi diversitatea de tehnică blindată și mijloace de foc, de care face uz partea transnistreană, care mereu se văicărează că nu-i ajung arme. În timp ce poliția folosește în temei blindate cu roți de cauciuc, «gardiștii» dispun de blindate pe șenile — BAT, MTLB, PTS, BRDM, BMP, tancuri. Se aplică pe larg aruncătoarele de mine de calibru mare, montate pe șasiuri de tanc. Asupra pozițiilor polițiștilor și a populației pașnice sînt lansate rachete «Alazan», grenade, mine, lingouri de oțel trase din tunuri de tanc de calibru mijlociu (folosirea acestora s-a constatat lîngă satul Gura Bicului). S-au făcut încercări de a aplica în luptă rachete antitanc dirijate PTUR proiectile de 30 mm ale tunurilor cu tragere rapidă, cu care sînt dotate blindatele BMP-2; un proiectil l-am ținut în mîinile mele. Trebuie să spunem că o mare rușine pentru garda republicană este faptul că lunetiștii folosesc ghiulele de calibrul 5,45 mm cu centrul gravității deplasat. În ajunul Sfintelor Paști cu o asemenea ghiulea a fost rănit mortal lîngă satul Holercani un tînăr. De menționat că transnistrienii caută în fel și chip prilejul de a crea iluzia că sînt insuficient dotați cu tehnică de război și că în acest sens adversarul îi depășește categoric. Astfel, în timpul încăierărilor din de la statul major al gărzii republicane din Tiraspol eu am întrebat: «Nu vă neliniștește faptul că armamentul sustras de la depozitele militare nimerește în mîinile unor elemente declanșate și chiar criminale?» Întrebarea nu le-a fost pe plac, și ei mi-au răspuns oarecum cu indolență, ca «da, ne frămîntă și pe noi», după care a urmat o tiradă sonoră de fraze pionierești despre aceea cum trebuie să lupți cu dușmanul și să faci rost de arme în toiul luptei. Și iarăși se cere o paralelă cu trecutul — bolșevismul, în orice veșmînt nu s-ar îmbodobi, totdeauna a stimulat și s-a sprijinit pe «elementul social apropiat» (vă amintiți de «GULAG»-ul lui A. Soljenițin?). Oare într-adevăr locuitorii Transnistriei ar dori să plătească pentru efemera «independență» un tribut asemănător cu acela, pe care l-a plătit Rusia pentru biruința ideilor leniniste șapte decenii în urmă — un dezmăț al criminalității nemaivăzut în istoria omenirii?

TIRASPOLUL ÎMPINGE CHIȘINĂUL ÎN BRAȚELE ROMÂNIEI

Găsesc de cuviință să mă refer și la aspectul politic — internațional al conflictului. Piatra de încercare pentru părțile conflictate s-a dovedit a fi problema — se va uni Moldova cu România sau ba? Fără îndoială, că la București această chestiune este receptată univoc, însă pentru noi e mai important — spre ce decizie înclină înșiși locuitorii Moldovei, căci anume votul lor trebuie să fie hotărîtor în cazul dat. Pot mărturisi că absoluta majoritate a oamenilor cu care am avut prilejul să discut în Moldova — de la țărani și polițiști simpli pînă la reprezentanți ai puterii oficiale — se pronunțau destul de respicat: ei vor să-și vadă Patria un stat suveran independent, iar perspectiva unirii cu România le trezește cel puțin nedumerire. Președintele Moldovei M. Snegur a subliniat în repetate rînduri că independența republicii poate și trebuie să-i fie garantată pe arena internațională de calitatea ei de membru al O.N.U., de recunoașterea ei de către comunitatea mondială.

Cu adevărat, în Moldova există adepți ai unirii cu România, în temei aceștia-s membri ai Frontului Popular Creștin-Democrat. Dar n-ar trebui exagerată ponderea acestui factor. Această organizație, cîndva foarte populară, își pierde mereu adepții — dacă la cel de-al II congres al său Frontul popular întrunea 17 mii de membri, apoi la recentul congres în rîndurile lui rămăseseră 4—4,5 mii de oameni. Frontul Popular e în drept să ceară o atitudine respectuoasă față de poziția sa, dar nu avem nici un temei s-o identificăm cu poziția Guvernului Moldovei și cu opinia poporului moldovenesc.

Voi aminti că unul din motivele creării R.M.N. era năzuința de a feri populația Transnistriei de eventuala unire cu România. Pot să confirm — în discuțiile mele cu reprezentanții oficiali ai R.M.N. și cu locuitori, ideologicești «cărturarii» din partea locului pericolul «românizării» era înaintat drept prima și principala motivare a nedorinței transnistrienilor de a se supune Chișinăului. Amintesc totodată că în majoritatea lor moldovenii din Basarabia de asemenea nu doresc unirea, dar nici nu vor ca din această cauză țara să fie fărîmițată în enclave minuscule, ci, dimpotrivă, pledează pentru integritatea ei.

Și în genere, au oare dreptul oamenii în țară de vreo cîțiva ani să hotărască soarta integrității și suveranității ei? Te frapează faptul că numai la rostirea vocabulei «România» adversarii «românizării» sînt cuprinși de isterice, dar în schimb despre «puternica și necuprinsa» Uniune Sovietică cu faimoasa-i «prietenie a popoarelor» ei vorbesc cu o înduioșare pînă la lacrimi în ochi. Sînt de acord, România regală, care a stăpînit Basarabia pînă în 1940, a fost un stat nicidecum ideal. E departe de a fi perfectă și România contemporană. Dar să nu uităm și unele fapte indiscutabile: în România interbelică n-au fost devastate mii de temple, preoții ortodocși nu erau omoriți sau duși la Solovki (loc de surghiun stalinist în nordul Rusiei. — **Nota trad.**), nu erau stîrpite cadrele intelectualității, iar milioane de țărani nu erau zătriți numai pentru că nu erau bețivani și trîndavi.

Adesea se vorbește despre asuprirea națională în România — da, situația minorității naționale maghiare din Transnistria, începînd cu anul 1928, mereu a lăsat de dorit, însă ungurii continuă să trăiască acolo pe locurile strămoșilor, ba nici de vreun genocid al ungurilor în România, din fericire, pînă acum nimeni n-a auzit. Între timp la noi, în «cea mai dreaptă» țară, au fost maltratați zeci de mii de oameni anume pe motiv de apartenență națională, iar nemții și tătării din Crimeea pînă azi nu pot reveni la locurile de unde au fost deportați în anii 40. Atunci de ce ar trebui să ne temem într-atît de «românizare» și să n-avem nici o teamă de «sovietizare»?

Mi s-a creat impresia că chestiunea alipirii la România este «soluționată» mult mai activ la Tiraspol, decît la Chișinău, unde conducerea este mai ocupată de cu totul alte probleme, de ordin intern. Cum ne asta? Se impune concluzia sperietoarea cu «românizarea» se cere pentru a justifica arsenalul în trebuințele Moldovei, livrate din partea fostelor structuri unionale care se mufează astăzi cu «autoritățile de stat ale Rusiei». Cu atît mai provocatoare ros[illegible] de A. Rutkoi la Tiraspol [illegible] începutul lui aprilie confirmă pe deplin această presupunere.

(Sfîrșitul urmează)